

Kordegner og Lærer Thomas Chr. Schmidt i Nordby paa Fanø.

Af pens. Overlærer **Holger Poulsen**, Nordby.

LIGE før Mærkeåret 1848 fødtes Schmidt den 7. December 1847 i Landsbyen Fol i Sønderjylland, og i Aaret 1865, lige efter den ulykkelige Fredsslutning i Wien den 31. Oktbr. 1864, rejste han til Seminariet i Jellinge, hvorfra han dimitteredes 1868, stærkt paa-
virket ikke alene af den nationale Luftning i hans Hjemland, men ogsaa af det friske aandelige Liv i den gamle Kongeby, hvor den landskendte, udmærkede Seminariefors­tander *Svendsen* øvede en stærk

vækkende Indflydelse paa de unge Mænd, der flokkes om hans Lærestol og senere spredtes over hele Landet, hvor de ved deres livlige Undervisning efter Mesterens Eksempel virkede vækkende paa de Elever, der blev betroede til deres Undervisning.

Efter i nogle Aar at have virket, dels som Huslærer paa Amager, dels som Lærer ved Sæby private Realskole, blev Schmidt til Julen 1875 ansat som Lærer ved Skolen her i Byen og Kordegn ved Nordby Kirke, i hvilket Embede han med Trofasthed virkede i 34 Aar.

I de sidste Aar var han mærket af Sygdom, og for — om muligt — at genvinde sit Helbred lod han sig i Begyndelsen af December Maaned 1909 indlægge paa Esbjerg Sygehus, hvor det blev meddelt ham, at det var nødvendigt, han underkastede sig en Operation, der muligvis kunde forlænge hans Liv, men ogsaa bringe ham Døden.

Operationen fandt Sted paa hans 62aarige Fødselsdag den 7. December 1909.

Han var fuldstændig klar over, at det gjaldt „Liv eller Død“. Aftenen før Operationen fandt Sted — „foran den hemmelighedsfulde Port“ — skrev han omstaaende af Alvor og Fortrøstning gennemtrængte „Svanesang“, der forener Glæde over Livet med Troens Frimodighed.

Operationen kunde ikke redde hans Liv, og Natten mellem den 17. og 18. December s. A. udsluktes hans Livslys til stor Sorg for hans Familie og store Vennekreds.

Under stor Deltagelse jordfæstedes han den 23. December fra den Kirke, hvor han i saa mange Aar Søndag efter Søndag paa saa værdig og smuk en

Maade havde udført sin Tjenergerning i Menighedens Forsamling.

Naar jeg, hans mangeaarige Kollega, med nærværende korte Levnedstegning gerne vil rejse Schmidt et lille Æreminde, skal jeg med et Par Ord fremhæve, hvorfor jeg synes, der er Grund til særlig at omtale ham blandt hans mange dygtige og ansete Kaldsfæller.

Personlig var han en sjælden elskværdig, trofast og nobel Mand, ret en *Natanael*-Skikkelse, i hvem der ikke fandtes Svig, derhos elskværdig og imødekommende ved enhver Lejlighed.

Som *den brave Sønderjyde* han var, forenede han en dyb Fædrelandskærlighed med et varmt patriotisk Sind. Hans Hjerte bankede varmt ikke alene for hans lidende Landsmænd „sønden Aa“ og for hans Fædreland, men ogsaa for vor lille Ø, hvis Ve og Vel han omfattede med stor Interesse.

Med den ham medfødte Skønhedssans havde han et aabent Blik for, hvor smukt det vilde være, om vor kønne og ejendommelige, men nøgne Ø kunde blive forskønnet ved Plantning af Træer og Anlæg af smaa Plantager i Klitterne. Han var Sjælen i den for mange Aar siden her i Byen stiftede Forskønnelsesforening, der anlagde en mindre Plantage ude ved Klitterne, hvor nu høje Grantræer liver op mellem Klitternes gule Marehalm, og plantede en Række Løvtræer langs Vejen fra Nordby By til dens Kirke.

Han havde udmærkede Anlæg for *Malerkunsten*, og talrige er de Udkast og Billeder af smukke Partier ikke alene fra Fanø, men ogsaa fra skønne Egne i vort Fædreland, som hans kunstneriske Evner har frembragt.

Sidst, men ikke mindst skal endnu nævnes hans

digteriske Begavelse. Mange Lejlighedssange har han skrevet, men ogsaa en Del Digte af blivende Værd. Med Rette er han bleven kaldt „Fanø's Digter“. Hans Sange om *Fanø* og dens *Sømandsstand* maa — foruden det forannævnte gribende Digt: „*Liv eller Død*“ — ikke alene anses for det bedste, han har skrevet, men ogsaa det smukkeste og mest naturtro, der er sunget om vor Ø, Havet og dets Sønner.

I det efterfølgende aftrykkes nogle af hans bedste Digte.

Ære være hans Minde!

Liv eller Død.

Mens Stormen ude vildt mod Ruden slaar,
og søvnløs Nattens stille Time gaar,
jeg spørger, bange ved den Dom, der lød:
vil Dagen bringe Liv mig eller Død?

Mit Liv gaar frem — — Der er saa mangt et Blad
med plettet Skrift, med Fald og Fejl i Rad,
saa lidt, der følge kan til Dødens Port,
ak Gud! saa lidt, saa lidt, hvad jeg fik gjort.

Jeg synger ej den usle Vise med,
at Livet, det er ondt, og ej man ved,
om det er Møjen værd at prøve paa
at finde Mening i dets triste Graa.

Mit Liv var Lykke mest, og Faa kun saa,
hvad Byrde der paa mine Skuldre laa,
Pris være Gud, for hvad der skænktes mig
af Lys og Lykke paa min Vandrings Vej!

Min Gud, du ser, hvor det er svært at staa
for Dødens mørke Port med aaben Slaa,
mens Dagens blanke Sol i Bjerger gik,
og ingen Stjerne tændtes for mit Blik.

Hvor det er svært at tænke det Farvel,
det sidste, som skal klinge mod min Sjæl
fra alle dem, der stod mit Hjerter nær
og spredte Lykke om min Vandring her!

Og dog — om det er *din* Vej, kære Gud,
saa vil jeg se fra Nattemulmet ud
mod andre Stjerner og en anden Sol
i Glansen om din høje Himmelstol.

Du Soles Sol, du stærke Herre Christ,
der ser jeg dig med Bod for alle Brist,
Du rejser Modet i det bange Bryst,
og alle Rædsler flyr, hvor du gør lyst.

Liv' eller Død — jeg spørger saa paany,
mens Nattens lange Timer stille fly;
i Guds den milde Faderhaand det staar,
men frem mod *Liv* det gaar, hvordan det gaar.

Fanø.

Melodi af F. Opffer.

Hvor Vesterhavsbølgen sig vælter mod Kyst,
fra Legen den vilde og kaade,
og svaler sin Harm, før i sidste Dyst
den tæmmes i Brændingens Fraade:
Der favner Havet den dejligste Strand,
der kysser Bølgen det hvideste Sand.

Du Vesterhavs friske og fagre Brud!
 Du Ø i de rullende Vande!
 Kun fattig og ringe blev skaaret dit Skrud,
 og Alvor har mærket din Pande;
 mens Havet sang med sin rungende Klang,
 da fik Du dit Præg af den stærke Sang.

Men fik Du ej Skønhedens yppige Dragt,
 Du fik dog en Ynde saa stille.
 Se Marken i rigeste Blomsterpragt,
 omkranset af Klitterne vilde!
 Og Helmen, hvor den dog klæder kønt!
 Og Klitdalens Tæppe, hvor er det grønt!

Og Luften, der vifter fra Havet herind
 med hele dets Friskhed i Følge,
 den sætter sit Blus paa den skære Kind,
 og Sundhedens Væld er din Bølge.
 Ja, Havet rundt om din hvide Strand,
 det er dog dit herligste Smykke, vort Land!

Du fostrede Sønner, som herfra uddrog
 til Færd paa de vuggende Vande,
 og herfra har Snekker ført Dannebrog
 med Ry til de fjerneste Lande.
 Ja, Havet vinker til Daad fra din Strand,
 og giver Dig Velstand og Ære, vort Land!

Du Vesterhavs friske og fagre Brud!
 Velsignede Hjemstavn paa Jorden!
 Se frejdig kun fremad med Haab til Gud
 og hør gennem Brændingens Torden,
 hvor Havet synger med rungende Klang
 bestandig sin stolte og frejdige Sang.

Sømandssang.

Melodi: Vikingebalk.

Jeg har hjemme, hvor Bølgerne skummende gaa
imod Fanøs den sandede Strand,
og saa langt som mit Minde tilbage kan naa,
blev jeg draget af Skibe og Vand.

Hver en Baad langs med Havnen jeg kendte saa vel,
og jeg tænkte: gid blot Du var stor!
Og langt før jeg kunde den lille Tabel,
har jeg klaret mig stolt ved et Ror.

Det gav Krummer i Krop, tændte Modet i Bryst!
— Og saa bar det fra Hjemmet en Dag;
paa den gyngende Sø mod den fremmede Kyst
fik jeg hurtigt paa Tingene Tag.

Vet jeg lærte, at Roser paa Torne kun gro,
og at Klinte gror sammen med Korn;
men jeg holder Humøret og ta'r det med Ro
selv en stormende Nat ved Cap Horn.

Og jeg saa i det fjærne, i Øst og i Vest
mangen dejlig og tryllende Kyst;
men min hjemlige Strand var dog skønnest og bedst,
og mod den staar min Længsel og Lyst.

Jeg har hjemme paa Fanø, der følger min Brud
mig med Bøn paa min gyngende Vej.
Et Hurra for mit Flag, som fra Toppen staar ud,
— det har Hilsen fra Hjemmet til mig.